

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan sivečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 6 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Promet s posestvi in hipotekarni dolgovi.

×. Mej socijalnimi problemi zavzema agrarno vprašanje gotovo prvo mesto, kajti ne samo, da se največ ljudij peča s kmetijstvom, tudi ostali del človeštva dobiva svojo hrano vsled kmetskega dela. In ravno ta glavni steber države se čim dalje tem huje ruši in bati se je najnevarnejše socijalne krize, ako se z vso močjo ne skuša pomagati kmetskemu stanu iz silnih zadreg, v katere ga je pogazilo nepremišljeno zakonodajstvo in denarno gospodarstvo, ki je po osvobojenji kmeta stopilo na mesto prejšnjega naravnega.

V kacijh že neznosnih stiskah se nahaja večina kmetskih posestnikov, nam kažejo vedno rastoče številke hipotekarnih dolgov in eksekutivnih dražeb. Pred nami leži poslednji zvezek mesečnega lista statistične centralne komisije na Dunaji, v katerem je objavljen promet zemljišč in hipotekarno zadolženje koncem l. 1881.*)

Tekom l. 1881 je v avstrijskih, to je cislitavskih deželah v 1.1. prodaje 142.767 kmetskih posestev v vrednosti 166.299.195 gld. menjalo svoje lastnike. Po dražbi eksekutivno prodanih posestev je bilo 13.423, za katere se je skupilo 37.201.678 gl. Pri razdelitvi skupil pa je 16.120 upnikov izgubilo 33.858.000 gld., leta 1880 so upniki celo 47 milijonov goldinarjev bili izgubili.

Zadolženje je l. 1881 spet naraščalo. Na novo se je uknjižilo 289 milijonov goldinarjev, mimo 267 milijonov leta 1880. Ker pa se je 260 milijonov izbrisalo, narastlo je zadolženje za 28 milijonov gold. Na novo uknjiženi dolgovi se razdele na neplačane kupnine 49 milijonov, na hipotekarna posojila 156 milijonov, na kavcije 40 milijonov, na eksekutivna

uknjiženja 17 milijonov, na dedščine 22 milijonov goldinarjev.

Glede na posamične dežele se kaže, da je na Kranjskem bilo na novo uknjiženih dolgov 4.049.205 gld., izbranih 3.524.964 gld., tedaj so dolgovi narastli za 524.241 gld.; na Štajerskem pa so se zmanjšali za 2.842.604 gld., pa le zaradi tega, ker so po eksekutivnih dražbah se izbrisali mnogi dolgovi, ki se neso mogli poravnati iz kupnine.

Iz navedenih številke tedaj vidimo, da dolgovi še vedno naraščajo, dasi že za dosedanje lastnikom ni mogoče obrestij zmagati. Veliki kapital je seveda vesel, da ne manjka zajemnikov, pa kako dolgo še bodo nesrečni dolžniki mogli nositi obrestno breme? Mnogo jih je, ki že sedaj le na ta način obresti navidezno poravnajo, da jih dadó uknjižiti. In tako se godi, da je veliko posestev nad svojo vrednost zadolženih, kar se kaže pri poslednjem aktu tacega nesrečnega gospodarstva, pri razdelitvi skupila po izvršeni dražbi.

Kranjski deželni zbor je v poslednjem zasedanju naročil deželnemu odboru, poizvedeti po uzrokih očividnega propada kmetskega stanu, v ta namen sklicati neko enketo in potem nasvetovati, kako bi se dale zboljšati materialne razmere kmetskega stanu. Kaj je zakrivilo in še zakrivi materialni propad na kmetih, ni teško uganiti, le preveč je taci pogubonosnih virov. Omenimo le davke s prikkladami in zlasti pristojbine, neomejeno razkosanje zemljišč, previsoke cenvite pri izročitvi posestva, neprimerni deleži sodedičev, vsled tega dolgovi nad vrednost vsega imetka, rastoče kulturne potrebe, s katerimi ne rastejo enakomerno prihodki iz zemljišč, slabo kmetovanje, slabi in dragi posli in, da ne pozabimo osramotilne kuge: žganjepijanstvo. Naj še pritiskajo, kakor v poslednjih desetletjih, slabe letine, in najprirednejši kmet bo zabredel v dolgove in omagal v boji za svojo revno eksistenco.

Uzroki propada kmetskega stanu so očividni,

pa tako raznovrstni, da bi človek skoro obupal nad srečno rešitvijo agrarnega vprašanja. Trebalo bi radikalnih sredstev in res se slišijo nasveti, po katerih bi se moral prekucniti ves sedanjí socijalni red, podreti denarno gospodarstvo in na njega mesto postaviti nekako naravno gospodarjenje. Kmetu bi se moral neki del njegovega lastništva zavarovati, da se ne sme prodati, tedaj tudi ne zadolžiti; nasledno pravo bi se naj predrugačilo, dolgovi odkupili itd.

Gotovo je, da si morata deželno in državno zakonodajstvo v roke segati v tem velevažnem vprašanju in da se nobenega zboljšanja kmetskih razmer ne moremo misliti, ako sedanjí upniki ne bodo prisiljeni do kacijh žrtev. Saj bode le njim na korist, ako si pomorejo dolžniki na kmetih, kajti zdaj jim preti gotova izguba velicega dela kapitala, ker je hipotekarno varstvo postalo že prav problematično.

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani 20. decembra.

Mej galliskim namestništvom in ministerstvom za pravosodje in notranje stvari teko obravnave o celi vrsti važnih reform v civilnosodnem in kazenskem postopanju. V prvi vrsti se gre za upeljavo rodbinskih svetov v podporo in olajšavo ustne obravnave v civilnih pravih, in pa za temeljito premembo, oziroma skrajšanje postopanja v varuških in dednih zadevah. Prva institucija je namenjena za sedaj samo za Galicijo, kjer so socijalni odnošaji za njo zelo ugodni. Izprememba obravnave v varuških in dednih zadevah pa bode veljala za vso državo, ker se povsod čuti potreba, odstraniti dozdanje nepravilike. Smoter vsem dotičnim obravnavam in reformam je skrajšanje postopanja in pomanjšanje stroškov, oziroma odstranitev odvetniškega posredovanja. Dasi se vse te obravnave vodijo z največjo marljivostjo, vender ni pričakovati dotičnih vladinih predlog pred prihodnjim jesenskim zasedanjem parlamenta.

LISTEK.

Časnikarstvo in naši časniki.

(Dalje.)

V sredo 11. dne julija je s cesarjevim prihodom v našo deželo z 81. številko „Slovenec“ postal dnevnik. Znani kurji dohtar mu je v to svečanost poslal lepo pesen. Sedaj izhaja „Slovenec“ kot „Slovenski Narod“ vsak dan, izvzemši dneve nedelj in praznikov, kar je prav primerno, ker po novejši obrtniškeji postavi tudi mi časnikarji in stavci moramo svete dneve počivati.

Znane so pritožbe štirskih naših bratov zoper štirsko kmetijsko društvo v Gradci. V njem vladajo Nemci ustavoverci, katerih namene in namere je tudi štirsko deželna vlada zmirom podpirala. Ker tej Graški svojati ni bil pouščeč vrli „Slovenski Gospodar“ (katerega so pa tudi očka zaradi konkurence kaj pisano gledali!), ni ga botela podpirati — a tudi „Slovenski Gospodar“ je stal na preveč trdnih nogah, kot da bi pri tujcih podpore moledo-

val. Da bi se onim pritožbam vsaj na videz prišlo v okom, jelo je bilo kmetijsko društvo že l. 1869 izdajati poseben slovenski list rekše „Štajerski Gospodar“. Izhaja ta list od početka sem do današnjega dne v Gradci po dvakrat v meseci. A zaman se je doslej pehal, da bi spodrinil rodoljubnega „Slovenskega Gospodarja“, ki je za politično in rodoljubno gibanje štirskih Slovencev največje imenitnosti.

Daleč od slovenske domovine, gori v zlati Pragi, kjer mi je najdražji prijatelj zadnji čas preživel nekaj veselih dni, ustanovili so izobraženi rodoljubi „Slovansky svět“, ki je obravnaval politiko, narodarsko gospodarstvo in zadeve in koristi slovanskih narodov. Izhajal je leta 1872 in 1873 po dvakrat v meseci ter prinašal sestavke v poljskem, českem, maloruskem in slovenskem jeziku. Poleg tega občeslovanskega časopisa ima primeren prostor

„Slavjan“. Časnik slovstven i uzajemen za Slavjane kniževne in prosvetljene. Ureduje in na svetlo dava Majar v Celovcu. Izhajal je ta list desetkrat v letu, od

začetka 1873. Zmerom je vredno največje pohvale gojiti lepe uzore, še večje hvale pa je vredno, ne prestando živeti in delati zanje. Vzajemnost slovanskih narodov in približevanje posamičnih slovanskih narečij sta dva taka uzora, za katera je M. Majar (Ziljski), „mož bodočnosti“ kot ga ranjki Razlag imenuje, deloval in pisal tudi v naznanjenem časniku. Sodba o listu pa ne pristoja pisatelju teh vrstic.

Prej omenjeno strankarsko cepljenje mej Mlado- in Staroslovenci kazalo se je tudi mej slovanskimi učitelji. Za milost božjo! tako malo jih je in takrat jih je bilo še precej manj od danes. Najbrže so še nekateri uzroki delovali mej njimi na ono nesrečno dvojeno — a tukaj jih nečem preiskavati in naštevati, ker bi moral nehoté nekatere še sedaj na narodnem polji delujoče učitelje pikati. Zadosti, razcepili so se bili. Novotarska stranka je zapustila dobroukoreninjenega „Učiteljskega Tovariša“ (ki ga je do 1872 uredoval mnogoglasni A. Praprotnik, od onega leta do sedaj pa še bolj pogumni M. Močnik) ter je ustanovila svoj poseben list, rekše „Slovenski učitelj“. Ta list za učitelje, odgojitelje in šolske prijatelje je ure-

Nastopni govor hrvatskega bana, oziroma njega program se razpravlja v vseh političnih krogih in javnih listih hrvatskih. Opozicija graja, da se je preveč poudarjala državna ideja in višji interesi državne celokupnosti, narodni stranki pa bi bilo ljubo, ako bi jej bil ban z oznanitvijo, da se bode skušalo zravnat: kršenje nagodbe, postavil lestvico za položen in ugoden povratak. „Pozor“ piše o tej zadevi: „Ako se banov govor odluči vseh nepotrebnih fraz in ako se misli na to, kar je izvestno hotel zamolčati, ako se predočuje večkrat naglaševana „državna ideja“ in izrečena podreditev banskega dostojanstva pod ogersko vladu, potem ni dvojiti, kateri smeri pripada grof Khuen. Ako bi bil pa tudi dokazal, da smatra banovo stališče v popolnem soglasju z nagodbo, bi vendar dvojili o možnosti vzajemnega delovanja mej njim in stranko, katero mi zastopamo.“

Graničarji so imeli predčera zopet dolgotrajno posvetovanje o nameravanem pravnem zavarovanju ali protestu. Debata je bila jako živahna; vsi navzoči so bili jedne misli, da se protest mora izjaviti; le o priliki in načinu se neso mogli zjediniti. Neko izjavo poslanca Iviča je podpisalo osem Graničarjev. Ta izjava poudarja, da smatrajo Graničarji brez njih sklenjeno nagodbo in z njo spojene postave in naredbe za Graničarje neveljavne, da pa nastopijo s tem pravnim zavarovanjem tla postave. To izjavo bode podpisalo še kakih deset Graničarjev in potem se izroči v prihodnji seji sabora.

V klubu narodne stranke je predložila voljena petorica izjavo, ki se naslanja na priobčeno izjavo s 16. avgusta, naglašujoč zahtevo narodne stranke, da se imajo uravnati vsi prelomi nagodbe, bodisi administrativnim potom, ali pa, kakor ga propisuje nagodbeni zakon.

Vnanje države.

Vzprejem nemškega cesarjeviča v Vatikanu je bil sijajen in zelo prijazen. V torek ob jedni popoldne se je pripeljal v privatnih črnih kočijah brez grbov s svojim spremstvom na trg sv. Petra. Kočijazi in lakaji so imeli črno livrejo s prusko kokardo. Oficijalni vzprejem se je pričel, ko je stopil visoki gost na krasne častne stopnice, ki vodijo v prestolno dvorano papežev; tu so bili nastavljeni v gala-opravi papežki žandarji, palastne in nobel-garde. Vrh stopnic vzprejme cesarjeviča ceremonijar msgr. Cataldi, ga pozdravi v imenu sv. očeta ter ga pelje skozi celo vrsto krasnih dvoran do prve anticamera secreta, kjer se prične privatno papežev stanovanje. Tu ga je pričakoval papež Leo XIII., pred katerim se Friderik Viljem dvakrat globoko prikloni ter zapustivši spremstvo se poda s papežem v privatno biblioteko, kjer sta se mudila v prijaznem pogovoru nad pol ure. S taistim obredom dovede se cesarjevič potem zopet do stopnic. Na to obišče cesarjevič še kardinala-tajnika Jacobinija, kateri ga potem spremlja po muzejih in cerkvi sv. Petra do zadnje ograje. — Nagovarjan je bil Friderik Viljem v Vatikanu samo s kraljevisko visokostjo. Pogovor s papežem je imel značaj prisrčne dvorljivosti brez vsake politične primési.

Dopisi.

Iz Rudolfovega 17. decembra. [Izv. dop.]
Iz Novega Mesta le redko kdaj v vaš cenjeni list

doval in zalagal I. Lapajue, tedaj učitelj na Štirskem. Izhajal je v Mariboru po trikrat v meseci, a s prvim letnikom srečno nehal konci leta 1873. Potem se je nekaj prelevil, kajti naslednja leta do njega smrti, konci petega tečaja (1877), je bil „Slovenski učitelj“ „glasilo učiteljskega društva za slovenski Štajer“. Izdavalo in zalagalo ga je rečeno društvo v Ljutomeru po dvakrat v meseci; natiskaval se je vedno v Mariboru.

Da bi „Novicam“ nekoliko pot zgradili mej prosto ljudstvo, ustanovili so drugi narodnjaki od skrajne levice „Slovenski Tednik“, ki je izhajal od 4. dne julija 1873 po jedenkrat v tednu in sicer v četvorki. Kdo je uredoval ta „politični in gospodarski list za kmetško ljudstvo“, o tem so čivkali vrabci po strehi Kogelnove hiše (?). Za uredništvo odgovoren pa je bil I. Semen (od „Slovenskega Naroda“), pozneje pa M. Stergar. Da je „Tednik“ slovenski pozneje pozebel, tega veselili so se očka pač najbolj, vsaj jim ni bilo treba več žolca razlivati nad njim.

Da smo Slovenci bili že od nekdaj pridni in razumni čebelarji, znano je v obče; minolo stoletje je že Marija Terezija to priznala. Ko se je

kak dopis prifrči in kedar prifrči, opisuje vsakokrat ali kak koncert, ali gledališko igro, kak ples, ali nameravano dolenjsko železnico, ali ne lepo ravnanje ravnatelja tukajšnje gimnazije z dijaki in kaj jednacega. Dovolite tedaj tudi meni danes jedenkrat nekoliko besedic spregovoriti in sicer o za nas najvažnejši stvari, o razmerah naše narodne Čitalnice in z njo zvezanega „Prvega slovenskega narodnega doma.“

Kakih pet let sem se že opazuje, da se pri običnem zboru tukajšnje narodne Čitalnice odličnejši gospodje vedno odtegujejo prevzeti častno mesto odbornika narodne Čitalnice, in akoravno kdaj kak tak gospod to častno mesto prevzame, stori to gotovo z veliko nevoljo. Častiti bralci bodejo morebiti mislili, da se to zaradi tega godi, ker ima odbornik našega društva premnogo opravila, a to ni tako. Kakor sem v začetku povedal, so nekateri vrli rodoljubi Novomeški pred kakimi desetimi leti zidali za narodno Čitalnico za Novo Mesto velikansko poslopje, „Prvi narodni dom“, in ga tudi tedaj pod streho spravili, dozidavši popolnem samo pritlične prostore, Ker je bilo to v tistem času mej Slovenci prvo veliko narodno zidarsko podjetje, ker tedanji gospodje odborniki z tako velikim podjetjem še nikoli neso imeli opraviti, tem manj so si tedaj mogli misliti, kake slabe posledice bode zamoglo kdaj imeti to zidanje, in ker so bili tedanji narodne Čitalnice prostori v nekej nemškutarski hiši odpovedani in tudi drugih primernih prostorov ni bilo, zaradi tega se da lahko misliti, zakaj se tedaj pri iskanju prostora ni ravno na najlepše prostore oziralo in tudi tako dobro ne gospodarilo, kakor bi se imelo. Ako pa danes kdo to, za naše mestice velikansko poslopje pogleda in vse dobro preratuni, se bode kmalu prepričal, ako zna kolikanj poslopje in material ceniti, da takega poslopja nihče niti za 15000 gld. ne more danes dozidati, in to vrednost naš „Narodni dom“ danes gotovo reprezentuje. Res je, da je nekoliko dolga na poslopji, a ta dolg je v primeri k vrednosti majhen, da količkaj dobremu gospodarju ne bode nobenih skrbi delal. Mej udi naše narodne Čitalnice je pa mnogo taci, ki niti ne vedo, koliko je pravega dolga, in ako v narodno družbo pridejo, mesto da bi za podporo v dozidanje navduševali, slikajo prejšnje slabo gospodarstvo in grozovite pošasti o dolgovih, omenjaje poleg drugih odgovarjanj še neprilichen prostor itd. Da bodo č. g. udje narodne Čitalnice stvar tako spoznali, kakor danes v resnici stoji, bodem tukaj navel vse tiste dolgove, v katerih vidijo nekateri gospodje pošast, katera neki preti narodno Čitalnico pogoltniti in zaradi katere se nekateri tolikanj plaše prevzeti častno mesto odborništva, in potem naj gospodje sodijo, je li umesten tak strah pred „Narodnim domom“ in „Čitalnico“.

Vsi sedanji dolgovi „Narodnega doma“ znašajo nekaj čez 10.000 gld., narodna Čitalnica pa, katere

lastnina je „Narodni dom“, — plačuje samo od 5000 gld. obresti, kajti upniki od ostalih 5000 gld. ne zahtevajo od kapitala nobenih obrestij. Zadnji upniki so naslednji gospodje: Karol Rudež s 1000 gl., Schneid, bivši državni poslanec, s 1200 gld., Anton Kalčič s 1800 gold., Valentin Oblak s 634 gold., Franjo Durini z okoli 200 gld., Franjo Kastelic str. z okoli 150 gld. in še nekateri drugi z manjšimi svotami. Gospodje Karol Rudež, Anton Kalčič, Val. Oblak, Franjo Durini, Franjo Kastelic in skoraj vsi ostali, kateri so manjše svote za zidanje „Narodnega doma“ posodili, so se pa izrekli, da, kakor hitro bode Čitalnica nadaljevala poslopje zidati, ne bodejo posojenega denarja zahtevali nazaj, temveč vsi skupaj vseh 4000 gld. narodni Čitalnici darovali. Ako tedaj imenovani gospodje 4000 gld. Čitalnici darujejo, potem ne znaša ves dolg narodne Čitalnice za „Narodni dom“ nič več, kakor kakih 6000 gld., in ako se računa, da je poslopje tako, kakor danes stoji najmanj 15.000 vredno, in da se za popolno dozidanje poslopja ne potrebuje več, kakor 6—7000 gld.; in da bode potem poslopje prvih deset let hišnega davka prosto in imelo najmanj 7—800 dohodka, se razvidi, da se narodna Čitalnica kot posestnica sicer danes v slabih denarnih zadevah nahaja, da ima pa v posestvu veliko poslopje, katero je potreba le dozidati, da bode potem društvu velike dohodke dajalo. Res je danes težko dobiti 6—7000 na ne dozidano poslopje, da bi se s tem denarjem prvo in drugo nadstropje dozidalo, pa tudi tej težkoči se bode dalo pomagati. (Konec prih.)

Domače stvari.

— (Črna maša) za pokojnim slovenskim poslancem g. M. Hermanom se bode v soboto 22. t. m. ob 8. uri zjutraj brala v Šent-Miklavški cerkvi. Naročil jo je klub slovenskih poslancev. Nadejamo se, da pridejo čestilci Hermanovi v obilnem številu to poslednjo čast skazat prerano umrlemu zagovorniku Slovencev.

— (Dnevni red mestnega odbora seji), katera bode v petek v 21. dan decembra 1883. ob 6. uri zvečer v mestni dvorani: 1. Naznanila prvo-sedstva. 2. Personalnega in pravnega odseka poročilo o magistratnega sluga Erjavca prošnji za povišanje plače. 3. Finančnega odseka poročilo: a) o kranjskega deželnega odbora dopisu glede povračila najmovine, ki jo Ljubljansko mesto plačuje za stalno nameščenje vojakov; b) o nakupu plošče in pečata od sreček mestnega loterijskega posojila; c) o nasvetu gospoda odbornika Peterce glede užitninskega povračila, dovoljenega fabrikantu jesiha, g. Jan. Jul. Kancu; d) o tem, da je mestna blagajna prejela posojilo v znesku 10.500 gld. iz posojilne zaklade proti 5% obrestim. 4. Stavbenega odseka poročilo: a) o kranjske industrijalne družbe prošnji zaradi doplačila pri železnih stebrih v klavnici; b) o vprašanji

vse združevalo, kdo bi se čudil, da so se združili tudi čebelarji. Prav naravno je bilo in blagim namenom prav primerno, da je čebelarsko društvo osnovalo poseben list. Imenuje se „Slovenska čebela“ ter izhaja od leta 1873 do sedaj v Ljubljani po jedenkrat vsak mesec. Takih listov bi morali imeti Slovenci več, že zato, ker močno pospešujejo narodno vzajemnost po vseh slovenskih pokrajinah. „Slovenska čebela“ je družbeni list za prijatelje čebelarstva po Kranjskem, Štajerskem, Koroškem in Primorskem. Zakaj so se Goriški pevci in pospešitelji cerkvenega petja pred 14. dnevi odločili od Cecilijinega društva v Ljubljani ter osnovali posebno društvo za goriško nadškofijo, nikakor ne morem razumeti. Pa vsaj ni temu zopet krivo ono proketo domačinstvo? Blaga stvar sama, cerkveno petje, s tem trpi. A naj gredó rakom žvižgat in ribam gost vsi Cecilijanci s svojim latinskim petjem! Že nam duhovnikom tuje zvoni v ušesa, v srce pa nikakor ne sega, ne gane. Kako pa zvoné te tuje pesni prostemu ljudstvu, tako kot Bramanom njih kozje molitvice, katerih ne razumejo. In kako se bodo slovenski pevci počutili v društvu s furlanskimi ali italijan-

skimi pevci! Duhovniško semenišče v Gorici bi tudi pri sedanjih razmerah vedelo o tem marsikaj povedati. Pa zadosti, ker s temi besedami ne mislim ugovorov izvajljati. Pisatelju teh vrstic gre pred vsem za narodnost. In koliko ravno po onem odcepljenji trpi ideja narodne skupnosti!

Od leta 1875 smo dobili še nekaj slovenskih časopisov; in nekateri so se ohranili do današnjega dne. Tako so primorski, zlasti Tržaški Slovenci po raznih poskusih ustanovili „Edinost“, kateremu listu pa po dosedanjem ravnanji nasproti slovenskim časopisom sploh, zlasti pa nasproti Goriškim Slovincem in njih glasilu nikakor ne pristojajo lepo njegovo ime; kajti ta Tržaška „Edinost“ ni nikdar pospeševala narodove jedinsti ali narodovega zjedinenja, ampak sejala je zlasti zadnja tri leta le nejedinstost mej Slovenci, mej slovenskimi pokrajinami, mej slovenskimi strankami, mej slovenskimi časopisi. Glejte jo, kako se sedaj obrača in vije nasproti dogodjajem v našem deželnem zboru! S prva je zaropotala, a kar nenadoma je iz Ljubljane prek Krasa tje proti Trstu potegnil drug veter — in Tržaška „Edinost“ je h kratu pozabila prejšnje besede in trditve, ter sedaj ali molči ali pa

glede osnove novega načrta za osušenje Ljubljanskega barja po nasvetu stavbenega oddelka vis. ministerstva za notranje zadeve. 5. Gospoda odbornika Ivana Hribarja samostalni predlog: naj se odpošlje do vis. c. kr. trgovskega ministerstva prošnja, da izbere Ljubljano za sedež ravnateljstva za južne proge državnih železnic.

— (Opomin.) Naš kolega, dnevnik „Slovenec“, ima zlo navado, da pri naboru svojega gradiva ni posebno kočljiv. „Uzma“, kjer more in zna. Tako je naš nekrolog o M. Hermanu kar hitro porabil kot dober plen in z nekaterimi prenapredbami in zasukavši nekatere stavke po svoje, natisnil kot uvoden članek. Ako so dotični gospodje res že tako bezbožni, da nemajo v čisljih sedme božje zapovedi, naj bodo vsaj toliko dosledni, da ne posnemajo komunistov, proti katerim tako radi in tako odločno pišejo. Če pa že na noben način ne mogó krotiti „želj skrivnih plamena“, naj vsaj povedo vir, iz katerega so zajemali. Tako je vsaj običaj mej časnikarji!

— (Loterija za „Narodni dom“.) Upravni odbor društva „Narodni dom“ je sklenil v svoji seji dne 26. novembra t. l., da se žrebanje efektne loterije na korist „Narodnemu domu“, dočeno na dan 31. decembra 1883, vsled dovoljenja visocega c. kr. finančnega ministerstva preloži za jedno leto, torej na dan **31. decembra 1884**. Da se bode loterija obnesla povoljno ter obrodila pričakovani uspeh, treba je, da se razproda polno število izdanih sreček, česar se nadajamo v tem podaljšanem obroku, ter prosimo slavno občinstvo slovensko, da v tem času marljivo kupuje srečke ter omogoči sijajno izvršitev našega podjetja.

V Ljubljani v 3. dan decembra 1883.

Dr. Alf. Mosché, Ivan Hribar,
predsednik. tajnik.

— (Priznanje) izrekamo mestnemu magistratu, da je tako hitro s trgov in ulic, koder je najživahnejši premet, potrebil in odpravil sneg. Doslej nismo imeli prilike opazovati jednako brižnost in hitrost.

— (Zopet nesreča na železnici.) Dunajski kurirni vlak trčil je po noči na progi Dunaj-Gradec ob snežni plug. Kurirni vlak, ki pride navadno ob 1/2 5. uri zjutraj v Ljubljano, do opoldne še ni došel. Natančneje še ni znano.

— (Od Male Nedelje) se nam piše v 18. a t. m. V tukajšnji občini v Moravcih je občinski odbor v seji dne 9. t. m. zavoljo narodnih zaslug jednoglasno izvolil tukajšnjega načelnika okrajnega odbora in deželnega poslanca g. Ivana Kukovca častnim udom svoje občine. Slava!

— (Pri volitvi načelnika okrajnemu zastopu Konjiškemu) propali so narodnjaki in voljen je E. Mulley, fužinar v Vitanji. Kaj je zakrivilo ta poraz, nam še ni znano, a motili se menda ne bomo, ako trdimo, da je temu porazu

uzrok naša preslaba organizacija. Na dolenjo Štajersko bode treba obračati več pozornosti, več delovanja.

— (Mlad sleparček.) Dečak, ki se šola na Ljubljanskej realki, najde slučajno vizitko gospe B. Vsak drug človek bi ne vedel kaj početi s tako najdbo, a mlada glavica je takoj pogodila, kako bi se vizitka fruktificirala. Napiše namreč na drugo stran vizitke nakaznico, naj se osobi, ki donese vizitko, takoj izroči toliko in toliko pisalnega in risalnega gradiva. S tako prirejeno vizitnico pa gre naravnost v prodajalnico g. Zeschka, dobro kombinovaje, da, ker sta si gospa B. in Zeschko nekako v rodu, se mu bode sleparija posrečila. A kljub svojej lokavosti bil je mladič vendar preveč volčji, napisal je pisalnega in risalnega orodja za več nego 20 gold. To se je prodajalcem v štacuni vendar vele zdelo; rekli so tedaj mladiču, naj pride čez pol ure, češ, sedaj ne utegnemo tako hitro vsega poiskati in vkupe zložiti, in mej tem lahko pošljemo vprašat k gospe B., je li res vse to nakazala. Mladi lopovček je na to odšel in ni ga bilo do danes nazaj, a prišli so mu na sled. Izdala ga je njegova pisava.

— (Vabilo) k rednemu občnemu zboru bralnega društva „Sloga“ v Št. Vidu pri Vipavi 23. decembra t. l. ob 1/2 4. uri popoldne z navadnim dnevnim redom. Odbor.

— („Slavjansko blagotvorniteljno občestvo“ v Peterburgu.) priobčuje svoje izvestje za november, iz katerega povzemljemo, da ima društvo glavnice 56.400 rubljev, rezervni fond znaša 87.300 rb., in zaklad za specialne izdatke 70.800 rb., skupnega premoženja ima 223.600 rubljev. V zadnji seji se je sklenilo trem srbskim, dvema českima, jednemu bolgarskemu in dvema črnogorskima dijakoma podeliti podporo za nadaljevanje študij na Ruskem.

— (Okostnici Petra Zriny-ja in Frana Frangipany-ja,) hrvatskih grofov, ki sta bila v 28. dan aprila l. 1671. usmrtena, našli so v Dunajskem Novem Mestu na južni strani župnijske cerkve, ko so kopali temelj za oder o popravljani cerkvenih zvonikov.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Celje 20. decembra. Zaradi trtoušnih homatij obsojenih trinajst glavnih zatožencev na 6 do 9 mesecev zapora, dva vsak na jedno leto. Petindvajset na 7 do 14 dnij. Dvanajst oproščenih.

Zagreb 20. decembra. Narodna stranka imela je včeraj zvečer konferenco, pri kateri se je posvetovala, kaka sredstva bi se uporabljala, da se ohrani prostost diskusije in dostojnost deželnega zbora. Mej sejo prišedši ban dal je izjavo, da bode drage volje pripomogel, da se doseže ta namen in da bode, ako bi

kemu rodoljubi je, paziti na nevarnost ter porabiti vsake prilike, kedar koli more spodkopati sovražno nam podjetje grdi in sebičnih nemškutarjev, pa tudi naravnost spodrivati škodljivi list. Res pravi volk v ovčji obleki je ta „Kmetijski prijatelj“.

Mej našimi obrtniki se nahaja nekaj malo tako zbeganih ljudi, ki bi radi poteptali ves dosedanji red mej človeškim rodom; na mestu dosedanje bede si domišljajo nek solnčni raj, po katerem se med in mleko pretakata. Ta raj bi radi ti skrajni radikali v najbližnji zlahti z nepopoljšljivimi šnopsarji in petrolerji napravili tudi našim slovenskim obrtnikom in težakom. Gradivo si radi celo iz tujega sposojajo, ne oziraje se na to, da ga niti sami ne znajo ne otesati niti okresati. Ta stranka — če se malo brojni privrženci te zbegane petorice smejo stranka imenovati, — osnovala je svoj tiskan organ, rekše „Ljudski Glas“. V Ljubljani izhaja ta glasoviti list po dvakrat v meseci. Zadnjič ga je bil mraz tako hudo pretresel, da se je vsled tega bila ga prijala jetika, za katero je imel poginiti žalostne smrti. A v največjo srečo so bili nemški in nemškutarski zdravniki zvedeli za njegovo revo in nadlogo, ter mu, blagosrni kot so, priskočili v pomoč.

trebalo, odredil izredna sredstva. Banova izjava navdušenjem vzprejeta.

Zagreb 19. decembra. Današnje sejo deželnega zbora je zaključil predsednik zaradi prevelikega ropota in vriša, prouzročene po dijakih, ki so bili na galeriji. Predsednik in poslanci večine bili večkrat in javno surovo zasramovani.

Pariz 20. decembra. Govori se, da je Kitajska z nova predlagala mir.

Narodno-gospodarske stvari.

Načrt pravil za zadrage.

(Dalje.)

Pravice udov.

§ 5. S pristopom v zadrugo pridobi si vsak ud udeležnje vseh pravic, katere po postavi od 15. marca 1883 in pa po pravilih te zadruge pripadajo udom, posebno pa volilno pravico in pravico udeležnja pri vseh občekoristnih napravah zadruge.

Glasovalna in volilna pravica.

§ 6. Glasovalno in volilno pravico imajo vsi udje zadruge. Od teh pravic izključeni so le:

- a) Obrtniki, kateri so zaradi kazenske obsodbe izključeni od soseskine volilne pravice;
- b) obrtniki, katerih premoženje je v konkurzu, za čas konkurzne obravnave;
- c) obrtniki, katerim je obrt uradno odtegnjena, za čas prestanka;
- d) obrtniki, kateri so zaradi duševne nezmožnosti pod kuratelo. Volilno pravico za razsodišče zadobijo obrtniki, kakor tudi pomočniki, še le po minulem 24 letu svoje starosti.

Dolžnosti udov.

§ 7. Udje v obče so zavezani po svoji moči pospeševati namen zadruge, podložiti se pravnim sklepom zadržnega zbora in odbora, ter ukrepom predstojnika zadruge.

Udje morajo naznaniti predstojniku nastop in odstop obrtnije, kakor tudi vsako premembo, sprejem in odpust pomočnikov in vajencev brez razločka, če delajo v delavnici ali pa na svojem domu, z imenom, starostjo in pristojno občino, vse najmanj v teku osmih dnij.

Ako kdo svojo obrt v najem da, ali če si vzame namestnika ali pa družnika, objaviti mora to v istem obroku predstojniku zadruge.

Opuščenje teh naznanil zadene v vsacem posamičnem slučaju pokaranje zaradi opuščenja reda, ali pa denarno kazen do desetih goldinarjev.

Prenehanje udščine.

§ 8. Samostojni obrtniki prenehajo biti udje zadruge, kakor hitro odložijo obrt, na katere podlagi so stopili v zadrugo. Jednako zgodi se to v slučajih, če obrtniški urad odvzame obrtno pravico (§ 57. in 138. obrt. red.)

Pridruženci v zadrugi.

§ 9. Pomočniki in vajenci zadržnih udov so pridruženci v zadrugi ter podloženi predpisom zadruge.

Vajenci.

§ 10. Sprejemati se imajo mladoletni vajenci le na podlagi posebne pogodbe.

Vajenska pogodba sme se ali ustno ali pisмено skleniti, v obeh slučajih pa se ima skleniti

ravno nasprotno trdi. Prosit! Iz „Slovenskega Naroda“ (št. 277) današnji dopis iz Gorice potrjuje resnico poprej rečenih besed. Prikazala se je ta „Edinost“ leta 1876 ter je s prva izhajala le vsako drugo in četrto soboto v meseci, poslej je izhajala po jedenkrat v tednu. O času glasovite Tržaške razstave je skušala svoje ljudi jedniti po dvakrat v tednu in tekom sedanjega leta je končno izprevidela svoj važni poklic ter redoma po dvakrat v tednu izhaja. Kdo jej je bil prej urednik, o tem molčimo že zato, ker je včas tudi za „Slovenski Narod“ skoval kak dopis; sedaj jo ureduje Viktor Dolenc, nekdanji trgovec v Trstu.

Celjski in štirski rodoljubi so sprevideli tekom mnogoletnega boja s Slovenci, da s samimi nemškimi listi ne opravijo dosta mej njimi. Dobro poznajajo moč časopisja celo mej prostim ljudstvom, sklenili so volka v ovčji obleki poslati mej kmetške Slovence na Štorskem. Ustanovili so poseben list rekše „Kmetijski prijatelj“, ki izhaja v Celji po dvakrat v meseci. Štirski rojaki morajo skrbno paziti, da jim ta poslanec ustavoverskih in brezverskih liberalubov ne zatrosi lulike mej lepo setev narodnega probujenja. Dolžnost, sveta dolžnost vsa-

Vsaj ljudje so po našem mestu tako govorili, da so ga le blaženi sovražniki slovenskega življa zopet k življenju obudili; a za jetiko, prav za prav zoper jetiko ni leka — zato bo „Ljudski Glas“ tudi vsled te razupite kure, vsled one glasovite finančne operacije, — po domače se bi reklo beračije — le nekaj dalje hiral. Po njega smrti ga gotovo ne bode nikdo pogrešal.

Vse druge vrste list je „Obrtnik“, ki je pred par meseci začel v Ljubljani izhajati po jedenkrat v meseci. Pregledujé tega najmlajšega slovenskega lista gradivo, vidimo precej, da ga vodijo pridni in delavni obrtniki, dobro vedoč, da se s sanjarijami ne pomaga obrtnikom. Na svojo največo srečo naši domači obrtniki in delavci še neso toliko okuženi od tujega duha (ki ga je nameraval „Ljudski Glas“ mej njimi širiti), da bi precej ne spoznali svojih pravih prijateljev. Zato obračajo hrbet „Ljudskemu Glasu“ ter se oprijemajo dobrohotnega in praktičnega „Obrtnika“. Najobitnejše znamenje da obrtniki še neso zagazili v pogubonosen komunizem. Žal, da pri vsem tem tudi „Obrtnik“ nema dovoljne podpore in da bode baje prenehal.

(Dalje prih.)

pri združenem predstojništvu, kjer se mora tudi
uknjžiti.

Vsebinske te pogodbe mora biti:

1. Ime in priimek, starost, obrt in obrtujoči kraj gospodarja.
2. Ime in priimek, starost in stanovanje vaje-
jenca.
3. Ime, posel in stanovanje njegovih starišev
ali drugih postavnih pooblaščenecv.
4. Datum sklenjene pogodbe in nje veljavni čas.
5. Določba, da se gospodar zaveže vaje-
necove stroki poučiti, ter da se ima vaje-
nec obrta marljivo vaditi.
6. Določbe o slučajih kakega uplačevanja za
vaještvo, ali gledé plačila, stanovanja, ter dobe
vaještva. (Dalje prih.)

Denašnje številki „Slovenskega Naroda“
je priložen cenik slavnoznane firme za cerkveno ki-
parstvo J. B. Purger v Grödnu na Tirolskem,
na katerega opozorujemo naše častite bralce.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo
naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim po-
teče koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o
pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja
na dom:

Za vse leto	13 gld. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec,
30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Za vse leto	16 gld. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Upravništvo „Slov. Naroda“.

Tuji:

dne 19. decembra.

Pri **Sionu**: pl. Podhagesski v Dunaju. — Choue iz
Zanreba.
Pri **Malléi**: Karis, Friedmann v Dunaju.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opa- zovanja	Stanje barometra v mm.	Tem- peratura	Ve- trovi	Nebo	Mo- krina v mm.
19. dec.	7. zjutraj	737.45 mm.	— 3.4° C	sl. vzh.	obl.	0.00 mm.
	2. pop.	734.65 mm.	— 3.6° C	sl. vzh.	jas.	
	9. zvečer	732.69 mm.	— 9.6° C	brezv.	megla	snega.

Srednja temperatura — 5.5°, za 3.6° pod normalom.

Dunajska borza

dne 20. decembra t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	79 gld. 20	kr
Srebrna renta	79 „ 65	„
Zlata renta	98 „ 70	„
5% marčna renta	93 „ 85	„
Akcije narodne banke	839 „ —	„
Kreditne akcije	286 „ 90	„
London	121 „ —	„
Srebro	— „ —	„
Napol.	60 „ —	„
C. kr. cekini	5 „ 72	„
Nemške marke	59 „ 30	„
4% državne srečke iz l. 1854	121 „ 25	„
Državne srečke iz l. 1864	167 „ 25	„
4% avstr. zlata renta. davka prosta	98 „ 65	„
Ogrska zlata renta 6%	120 „ 65	„
„ „ papirna renta 5%	87 „ 85	„
„ „ papirna renta 5%	85 „ 30	„
5% štajerske zemljišč. od. ez. oblig.	104 „ —	„
Dunava reg. srečke 5%	115 „ 50	„
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	119 „ 25	„
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	103 „ —	„
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	104 „ 75	„
Kreditne srečke	100 gld. 173	„
Rudolfove srečke	10 „ 19	75 „
Akcije anglo-avstr. banke	120 „ 107	75 „
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	219 „ 75	„

Kot praktikant

se vzprejme absolviran četrtošolec v lekarni g. F. Wache
v Metliki. Hrana in stanovanje prosto. Pogoji sploh po-
voljni. (799—1)

Izdatelj in odgovorni urednik Makso Armič.

1000 litrov

izvrstnega žganja, pravega tropinca

prodaja po nizkej ceni (776—5)

Fran Bratina, posestnik iz Ustja pri Ajdovščini.

Kakovost in cena žganja se pošilja na zahtevanje franko.

Na plućah bolnim,

jetičnim itd. priporoča se sredstvo, katero je meni
in 1000 drugim že pomagalo.

Na vprašanja odgovarja radovoljno (780—3)

Teodor Rössner v Lipskem.

Št. 8781.

(801—1)

Oklic prostovoljne dražbe

v zapuščino gospe Frančiške Jenač spadajočih
posestev.

Od c. kr. deželne sodnije kot sodnje stopnje
zapuščinske razprave se na prošnjo dedičev prosto-
voljna dražba posestev iz zapuščine gospe Fran-
čiške Jenač, pod uložno št. 11 in 164 katastralne
občine „Karlovske predmestje v Ljubljani“, in sicer:
hiše št. 3 poleg Gruberjeve ceste, gospodarskih po-
slopij, vrta in njive dovoljuje.

Ta posestva se bodo s 4200 gld. znašajočo
ceno razklicala.

Zato določuje se dražbeni dan

na 13. dan januarja 1884.

ob 10. uri dopoldne na prostor, kjer se nahajajo
posestva.

To se naznanja s pristavkom, da se odobreni
dražbeni pogoji pri dražbenem komisariju gospodu
dru. Franu Vok-u, c. kr. notarji, lahko pregledajo
in da se intabuliranim upnikom njih zastavna prava
— ne oziraje se na kupni znesek — pridržujejo.

Od c. kr. deželne sodnije

v Ljubljani, v 15. dan decembra 1883.

Priporočilo.

J. B. PURGER,

Groeden, Tirole, Avstrija.

priporoča se prečastiti duhovščini in čč. gg. cerkve-
nim predstojnikom v izdelovanje

cerkvenih in domačih oltarjev

kakor tudi

tabernakljev

vsakerega zloga ter ima naročnikom na ogled in
izbero veliko število fotografij v velikej obliki.
Izdeluje tudi

križeva pota

v reliefu z okvirom (vsakršnega zloga) in pa

velike jaslice

po vsakej meri in načrtu; posebno priporoča čč. du-
hovščini

večje cerkvene jaslice,

katero se postavljajo na altare in so prevlečene z
najfinjšim prahom suknjenih odstrižkov. — Proračune
objavlja brezplačno, vendar pa si izprosi načrte
in temeljne obrise nazaj, ako se naročba ne more
izvesti ali potrditi.

Jamčevaje za pristno, zlogu primerno iz-
vršitev priporoča se najtopleje v prijazno naročevanje
z odličnim spoštovanjem udani

J. B. Purger.

Sprichevalo.

Iz trgovine umetnih izdelkov gospoda J. B. Pur-
ger-ja v Groedenu (Tirole) dobil sem pred veli-
kim tednom tega leta dobro zavito in lepo ohranjen,
iz lesa izrezljan kip, predstavljajoč Kristovo telo
v grobu; — delo, katero se v vseh svojih delih
priporoča s svojo umeteljno dovršenostjo; posebno
sta glava in lice dobro izvedena in izražena. Isto
tako sem dobil nekaj dni pozneje podobo od smrti
ustalega Izveličarja, ki napravlja prav prijeten utis.
Dolžnost mi je torej, to trgovino z umetnimi iz-
delki priporočati vsakteremu, kdor želi svojo cerkev
z enakimi deli ozaljšati, in to še tem bolj, ker so
cene razmeroma nizke.

Tuchovo v Galiciji, v 19. dan avgusta 1883.

(797)

Ivan Rybarski, župnik.

Klobuke

za gospode in dečke,

čevlje in škornje iz klobučine,
potem

perilo za gospode,

zavratnike, ovratne robce itd.

v največji izbéri in po izredno nizkih cenah
priporoča 800—1)

L. Pribošic,

št. 6 Gledališke ulice št. 6.

Blesteca razpela

mojsterski plastično izdelana, ču-
dovito lepega vida etc.

Ta razpela so pobarvana z
novoiznajdenimi, izključno privi-
legiranimi, po noči svetlečimi
se kristalnimi barvami, katere se
nikdar ne pokvarijo in se svetijo
tako, kakor kresnice o poletnej
noči; v enakem svitu in lepoti
blestijo tudi ta od nas iznajdena
ob sebi svetla razpela.

Za briljantno svetlost se jamči.

Cena jednemu gl. 2.50, finejšemu gl. 3.75, izredno
lepo izdelanemu gl. 5.—.

Pošiljajo se za gotovino ali pa po poštne povzetji.

Dobivajo se jedino le pri

Klingl-u & Baumann-u na Dunaji,
L., Tegetthofstrasse 3.

NB. O ponarejstvih se svari; vsako naših novoizum-
ljenih blestecih razpela nosi našo varstveno znamko
(K. & B. Wien). (750—3)

Marijinceljske kapljice za želodec,

nepresežno izvrstno zdravilo zoper vse bo-
lezni v želodec,

in nepresežno zoper neslast
do jedi, slabi želodec,
smrdečo sapo, napihnje-
nje, kislo podiranje, šol-
panje, katar v želodec,
zgago, da se ne nareja
pecek in pčeno in slez,
zoper zlatenico, gnuš in
bljuvanje, da glava ne
boli (če izvira bolečina iz
želodca), zoper krč v že-
lodec, preobloženje že-
lodca z jedjo ali pijačo,
črve, zoper bolezni na vra-
nici, jetrah in zoper zlato
žilo.

Glavna zaloga:

Lekar C. Brady, Kremsier, Moravsko.

Jedna sklenica z navodilom, kako se rabi, stane

35 kr.

Frave ima samo: V Ljubljani: lekarna
Gabriel Piccoli, na dunajski cesti; lekarna
Josip Svoboda, na Prešimnovem trgu. V Novem
mestu: lekarna Dom. Rizzoli; lekarna Josip
Bergmann. V Postojni: Anton Leban. V Go-
rici: lekarna A. de Gironcoli. V Ajdovščini:
lekarna Michael Guglielmo. V Celju: lekar J.
Kupferschmid. V Kranju: lekar Drag. Šavnik.
V Kamniku: lekar Josip Močnik. V Radov-
ljici: lekar A. Roblek. V Sežani: lekar Ph.
Ritschel. V Ormožju: lekar Ivan Blažek. V
Škofjei Loki: lekar Karol Fabiani.

Svaritev! Ker se v zadnjem času naš iz-
delek posnemlje in ponareja, zato prosimo, naj se
kupi samo v zgoraj navedenih zalogah in pazi naj
se osobito na ta znamenja: Prave Marijinceljske ka-
pljice za želodec morajo imeti v sklenico vtisneno be-
sede: Echte Mariazeller Magentropfen — Brady &
Dostal — Apotheker, sklenica mora biti zapečatena
z našim originalnim pečatom, na navodilu za rabo in
na zavetku, na katerem je podoba Marijinceljske ma-
tere božje, mora biti poleg te podobe utisneno sod-
nijsko spravljen varstveno znamenje in zavoj
mora biti zapečaten z našim varstvenim zname-
njem. Izdelki podobnega ali istega imena, ki ne-
majo teh znakov istinitosti, naj se zavrzijo kot po-
narejeni in prosimo, naj se nam taki slučajni takoj na-
znajo, da bodo sodnijski kaznovani izdelovalci in
prodajalci. (148—118)

Lastnina in tisk „Národne Tiskarne“.